

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
22.8.2006

9

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Moravskoslezském kraji v roce 2005

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch
in the Moravskoslezský Region in 2005*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Moravskoslezském kraji v roce 2005 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích a léčebnách TBC a respiračních nemocí.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the Moravskoslezský region in 2005 contains data about out patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals and institutes for TB and respiratory diseases.

Všechna ambulantní oddělení (pracoviště) tuberkulózy a respiračních nemocí (dále jen TRN), včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na zřizovatele, vyplňují za uplynulý rok statistický výkaz A (MZ) 1-01. Výkaz slouží k získání základních informací o počtu poskytnutých ošetření, personálním zajištění oboru, o osobách dispenzarizovaných pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí, o osobách se zvýšeným rizikem onemocnění TBC a plicní rakovinou a o počtu očkovaných osob. Údaje o lůžkovém fondu oboru byly převzaty z výkazu L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu a jeho využití. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2005. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2005].

Edice IZK o oboru TRN v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Návratnost výkazů byla 100 %. V Moravskoslezském kraji byla péče v oboru TRN poskytována ve zdravotnických zařízeních resortu zdravotnictví a spravedlnosti.

Ambulantní péči na 34 odděleních a pracovištích TRN zabezpečovalo celkem 41,32 lékařů a 81,12 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (v přepočteném počtu), vč. smluvních pracovníků.

V průběhu roku 2005 poskytla tato oddělení a pracoviště 277 970 (ČR 2 105 120) ošetření – vyšetření (dále jen ošetření), úbytek pouze o 2,4 % proti roku 2004. Nejvíce ošetření v relaci na 10 000 obyvatel bylo provedeno v okrese Nový Jičín 3 326 a Ostrava

3 182, nejméně v okrese Karviná 1 101, i když okres patří a hlavně v minulosti patřil k oblastem s těžkým průmyslem v kraji. Relace za kraj činila 2 221 ošetření na 10 000 obyvatel (ČR 2 057).

V relaci počtu ošetření na 1 lékaře připadlo v kraji 6 727 ošetření (ČR 6 249), nejvíce opět v okrese Nový Jičín 9 629 a nejméně v okrese Ostrava 5 116 ošetření.

Ambulantní pracoviště TRN evidovala celkem 8 858 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, z toho 65,3 % osob ve skupině R1 a 34,7 % ve skupině R2.

Děti mladší 15 let představovaly 2,0 % z celkového počtu osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, absolutně 180 dětí.

Sledovanou skupinou osob se zvýšeným rizikem plicního onemocnění byli také kuřáci s vysokým konzumem cigaret (více než 20 cigaret denně po dobu nejméně 20 let, popř. ve věku nad 45 let), kterých bylo evidováno v kraji 22 806 osob (ČR 128 752). Osob s dysplastickými buňkami ve sputu bylo v kraji celkem 96 (ČR 682). Další sledovanou rizikovou skupinou byly osoby s profesionální expozicí kancerogenů, jejichž počet v kraji dosáhl 3 390 případů a činil tak téměř polovinu počtu osob této sledované skupiny celé ČR (7 646).

Nově nebo na základě negativní tuberkulinové zkoušky bylo u 10 755 (ČR 102 557) osob provedeno BCG očkování, z toho 12,2 % u dětí ve stáří 0 až 42 dní, 6,1 % u 2letých dětí, 76,2 % u 11letých dětí a 5,5 % u ostatních osob.

Do 42 dnů svého života nemohlo být vůbec očkováno 136 dětí, v České republice to bylo 1 307 dětí.

Pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo na ambulantních pracovištích TRN dispenzarizováno 76 960 osob, z toho 63,9 % mužů. Děti ve věku do 15 let tvořily 0,3 % celkové dispenzarizace. Dispenzarizovaných osob bylo o 5 % méně než v roce 2004. Nejčastější příčinou dispenzarizace byla chronická bronchitida (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9) 42, %, astma bronchiale (J45.1-9, J46) 21,7 % a pneumokoniózy (J60, J61, J62.0-8, J63.0-8, J64, J65, J66.0-8) 13,7 %.

Pro nově zjištěná netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo v roce 2005 dispenzarizováno 9 896 osob, z toho 56,4 % mužů. Tato nově zjištěná onemocnění se podílela na celkové dispenzarizaci 12,9 %.

V přepočtu na 10 000 obyvatel relace Moravskoslezského kraje 615 dispenzarizovaných osob vysoce překročila relaci za Českou republiku 495 osob.

V kraji bylo k 31.12.2005 v nemocnicích 6 plicních oddělení a 4 plicní oddělení v odborných léčebných ústavech. Využití lůžek ve dnech v nemocnicích kraje 279,4 bylo vyšší než v ČR 265,1, v OLÚ činilo využití ve dnech v kraji 274,7 a bylo také vyšší než využití v ČR 265,9 dne. Průměrná ošetřovací doba v nemocnicích kraje 11,4 byla nepatrně vyšší než průměr v ČR 11,0 dne. Průměrná ošetřovací doba v OLÚ ČR 35,5 dne byla téměř shodná s průměrnou ošetřovací dobou v kraji 35,4 dne. Prostoje lůžka ve dnech na jednoho hospitalizovaného z lůžek schopných provozu činil na plicních odděleních nemocnic kraje 1,7 dne (ČR 2,5) a v OLÚ kraje 9,9 dne (ČR 8,1).

ÚZIS ČR

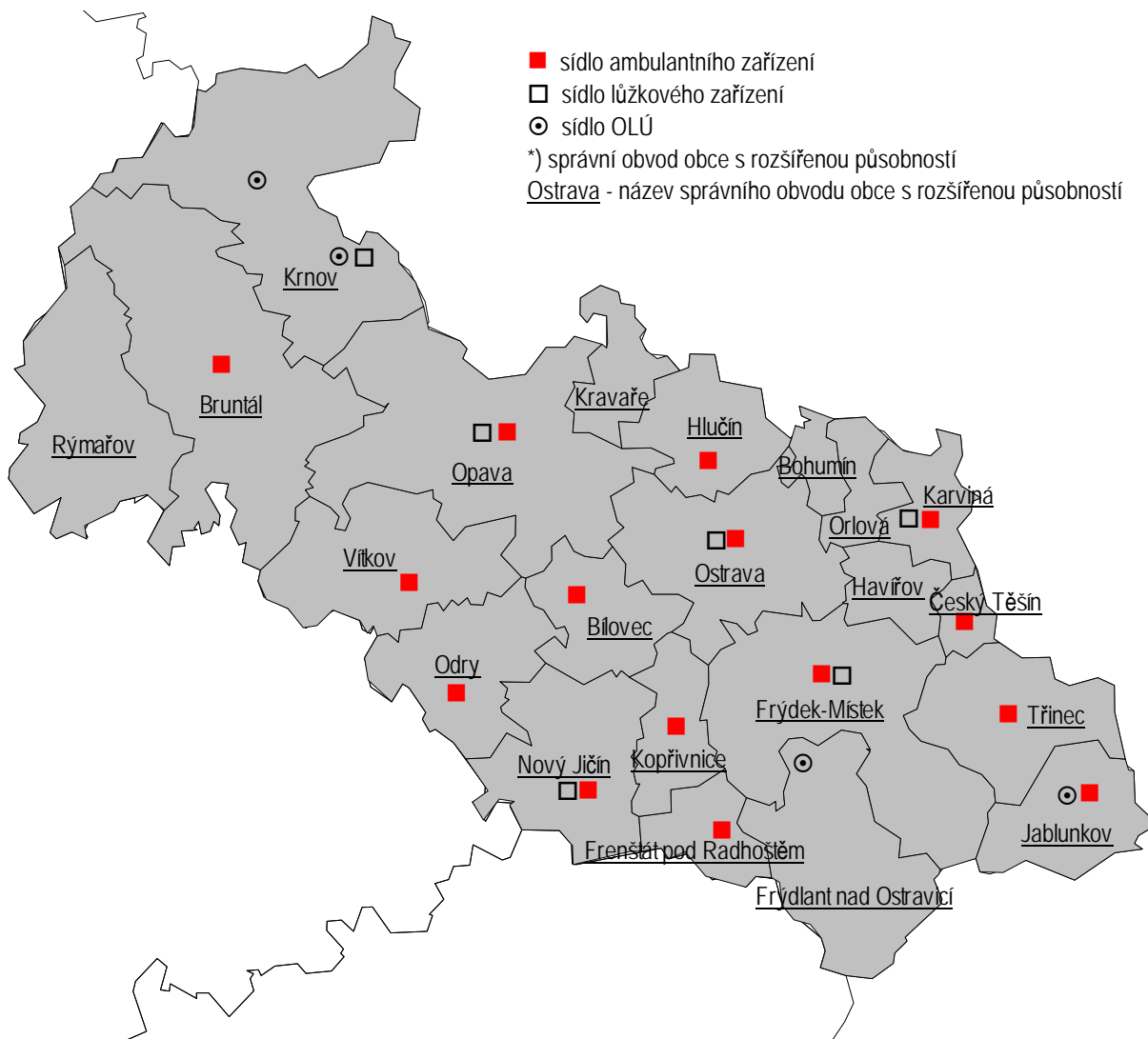
Moravskoslezský krajský odbor

17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava-Poruba

tel.: 596 913 523

e-mail: kozlikova@uzis.cz; <http://www.uzis.cz>

Síť zdravotnických zařízení Moravskoslezského kraje poskytujících ambulantní péči oboru TRN dle ORP *)

Mapa znázorňuje umístění zdravotnických zařízení, vč. detašovaných pracovišť, bez ohledu na jejich počet.

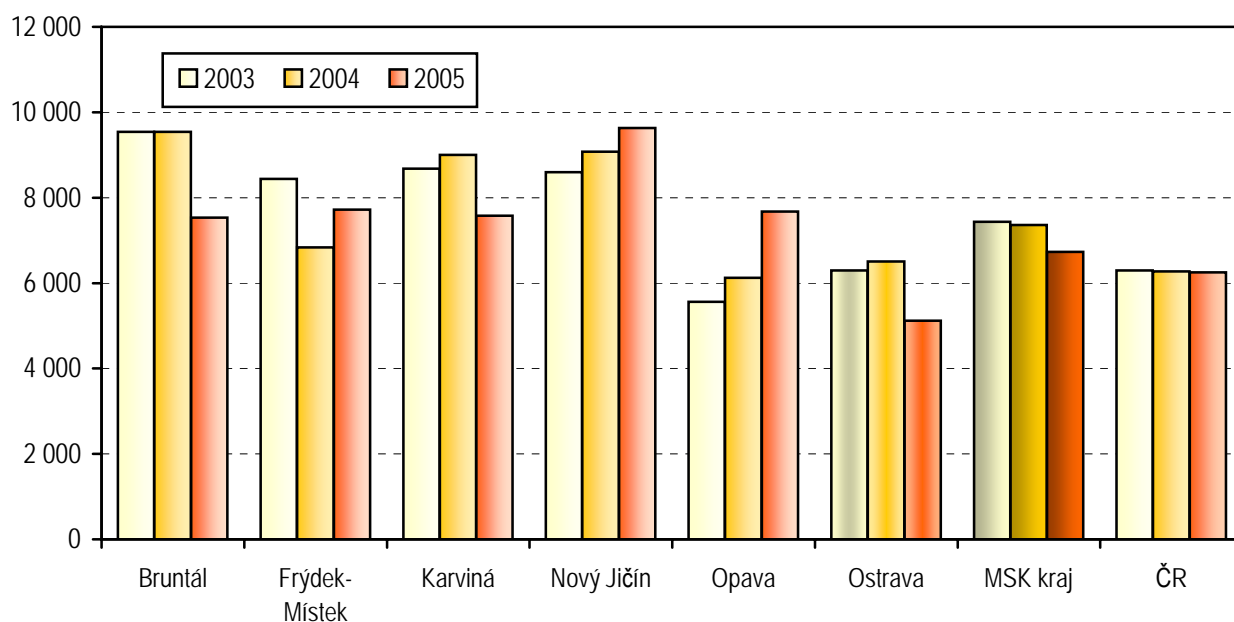
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	12	18,63	45,09	45,77	111 631	4 211	40,16	5 992,0
Samostatné ordinace lékařů specialistů	6	4,39	10,62	10,10	29 720	1 843	10,69	6 769,9
Ostatní ambulantní ZZ	16	18,30	44,29	25,25	136 619	4 701	49,15	7 465,5
Moravskoslezský kraj	34	41,32	100,00	81,12	277 970	10 755	100,00	6 727,3
dle území (okresu)								
Bruntál	3	2,70	6,53	7,99	20 332	907	7,31	7 530,4
Frydek-Místek	7	6,40	15,49	11,25	49 415	1 643	17,78	7 721,1
Karviná	4	4,00	9,68	9,53	30 315	1 960	10,91	7 578,8
Nový Jičín	3	5,50	13,31	10,00	52 959	1 628	19,05	9 628,9
Opava	4	3,40	8,23	7,20	26 103	2 134	9,39	7 677,4
Ostrava	13	19,32	46,76	35,15	98 846	2 483	35,56	5 116,3
Moravskoslezský kraj	34	41,32	100,00	81,12	277 970	10 755	100,00	6 727,3
Česká republika	305	336,87	x	670,02	2 105 120	102 557	x	6 249,1

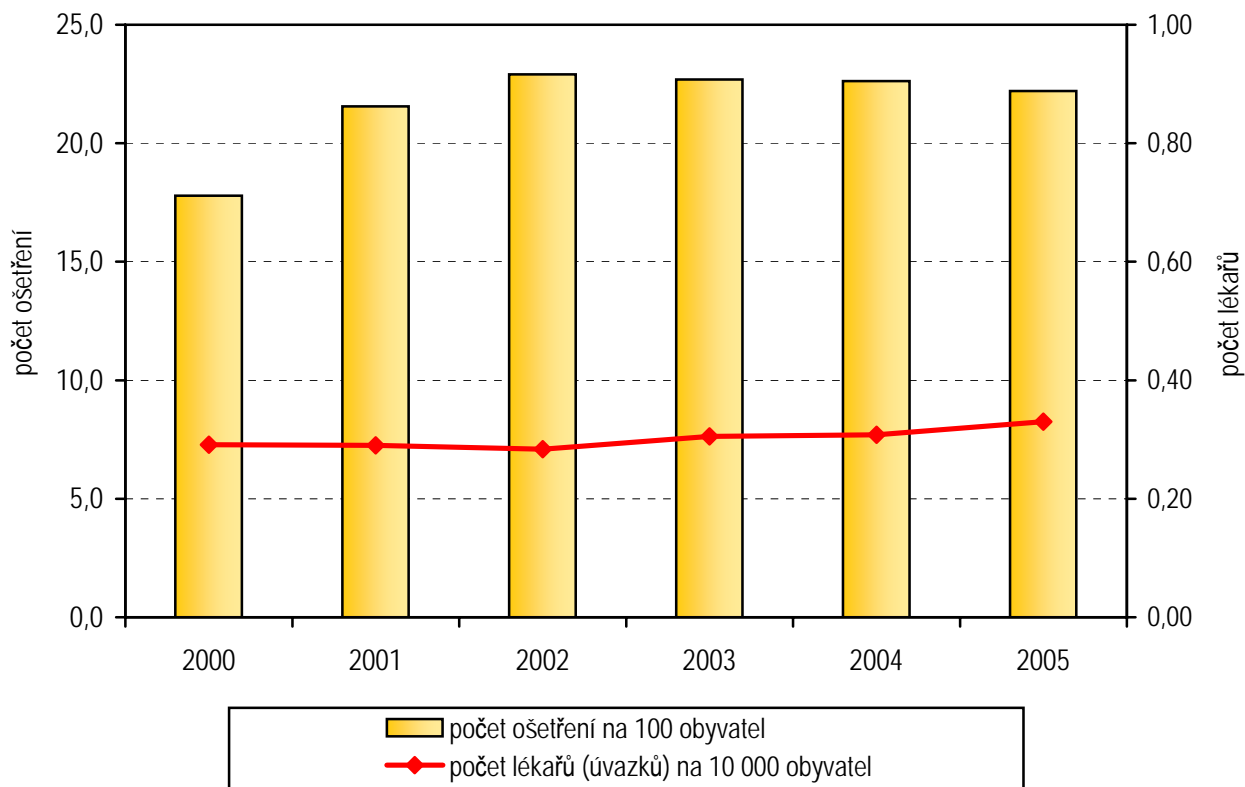
¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

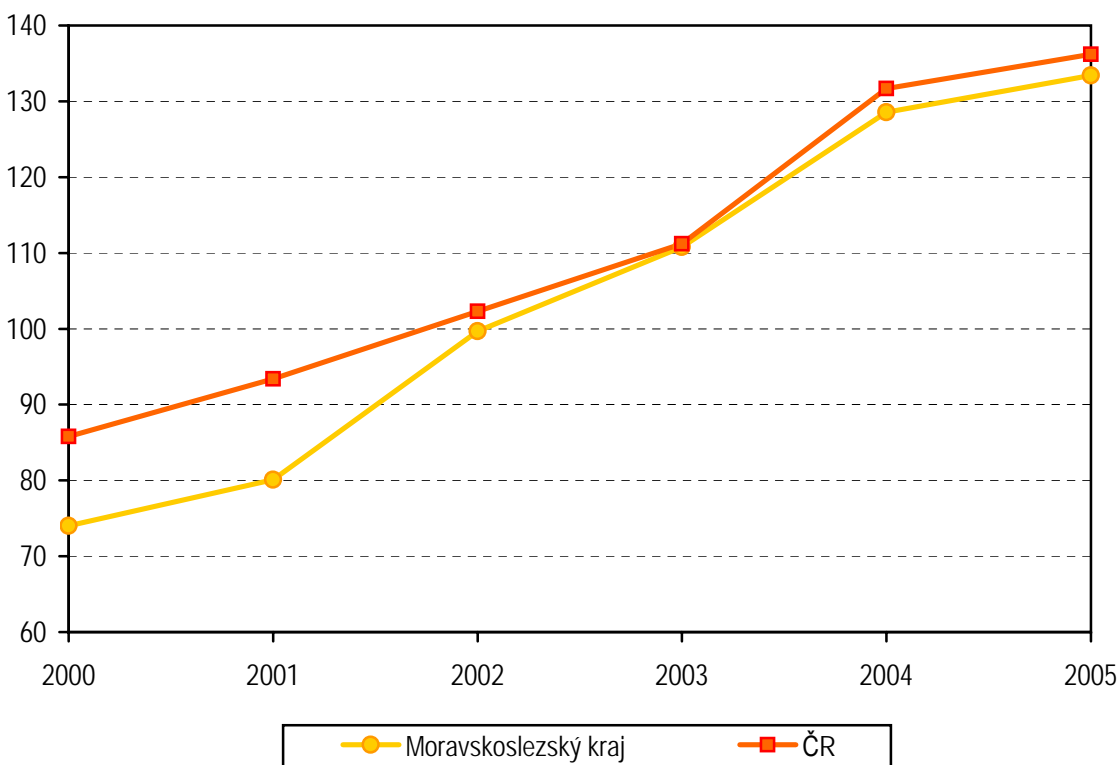
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2003 - 2005

Počet ošetření a počet lékařů v oboru TBC a respiračních nemocí v letech 2000 - 2005

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiale na pracovištích TRN na 10 000 obyvatel v letech 2000 - 2005

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	kraj					na 10 tis. obyvatel	
	celkem	z toho					
		ženy	děti (0-14 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	1 393	401	-	273	81	11,14	16,29
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	406	108	-	71	29	3,25	1,66
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	494	191	-	32	15	3,95	4,00
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	7 118	2 418	50	1 495	989	56,91	41,15
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9)	32 299	12 539	8	1 938	1 336	258,23	230,12
stadium 0 - rizikové	8 510	3 592	3	532	362	68,04	49,37
stadium 1 - lehké	8 179	2 863	4	515	375	65,39	55,41
stadium 2 - střední	8 984	3 668	1	558	387	71,83	67,56
stadium 3 - těžké	5 032	1 800	-	258	154	40,23	40,64
stadium 4 - velmi těžké	1 594	616	-	75	58	12,74	14,89
Astma bronchiální (J45.1-9, J46)	16 688	9 243	153	1 188	1 507	133,42	136,17
stupeň 1 - intermitentní	4 264	2 291	53	277	390	34,09	33,88
stupeň 2 - lehké perzistující	6 458	3 615	82	355	513	51,63	47,17
stupeň 3 - středně těžké perzistující	4 848	2 739	17	438	492	38,76	42,04
stupeň 4 - těžké perzistující	1 118	598	1	118	112	8,94	12,13
Bronchiektázie (J47)	1 534	532	-	53	32	12,26	5,07
Sarkoidóza (D86.0,2)	945	520	-	50	58	7,56	8,05
Pneumokoniózy (J60-J66)	10 525	26	-	98	-	84,15	13,86
Difuzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	877	413	-	61	58	7,01	5,71
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86-J94)	1 098	340	-	72	40	8,78	8,06
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	1 435	510	-	131	90	11,47	6,58
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	2 148	534	-	117	82	17,17	18,73
Celkem	76 960	27 775	211	5 579	4 317	615,30	495,44

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-14 let)	celkem	z toho děti (0-14 let)	
Bruntál	408	1	249	7	4 168
Frydek-Místek	1 121	-	780	76	1 568
Karviná	1 138	1	347	15	1 331
Nový Jičín	578	4	411	40	2 469
Opava	318	-	166	11	2 015
Ostrava	2 223	5	1 119	20	14 741
Moravskoslezský kraj	5 786	11	3 072	169	26 292
ČR	33 319	55	29 876	2 237	137 080

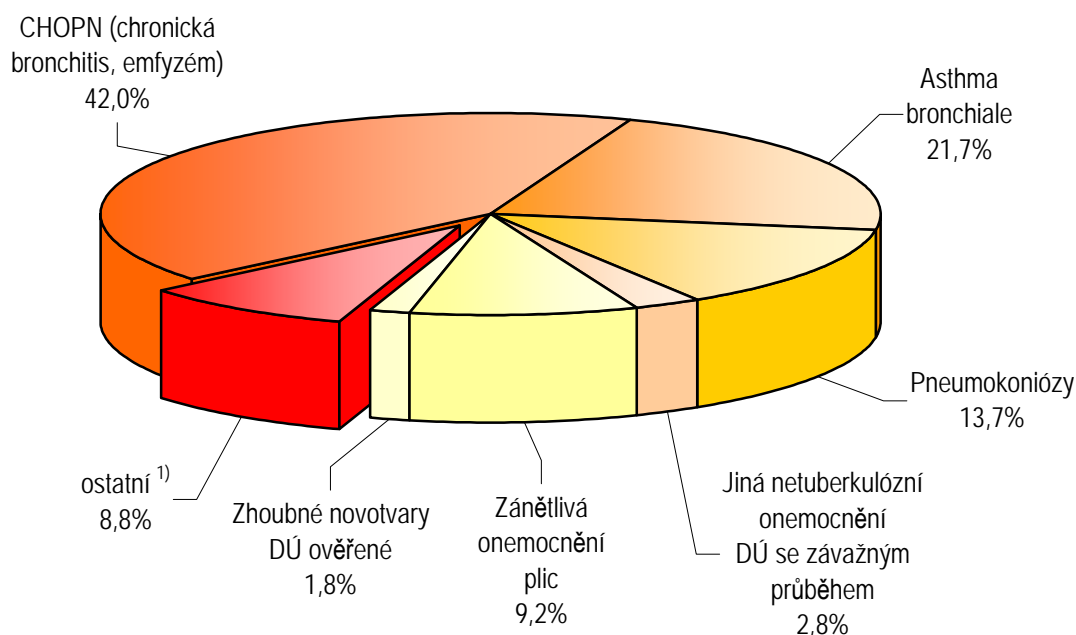
¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- a) mají závažné přidružené nemoci,
- b) mají závažné přidružené podmínky,
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriózy.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriózou

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů

¹⁾ Bronchiectázie, nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn, nenádorová onemocnění pohrudnice, sarkoidóza, difuzní fibrózy a alergická alveolitis, nezhooubné novotvary DÚ, neověřené zhoubné novotvary DÚ

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	6	43	4	21
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	20,40	184,54	10,99	72,32
ZPBD ²⁾ celkem	79,00	571,99	64,21	375,31
sestry ²⁾ u lůžka	69,00	530,49	55,75	334,99
ZPOD ²⁾	30,00	170,83	18,94	102,19
Průměrný počet lůžek	232,09	1 608,71	359,00	1 895,45
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	177,7	1 168,6	270,2	1 380,7
na 1 lékaře	8,7	6,3	24,6	19,1
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	2,6	2,2	4,9	4,1
Počet lékařů na 100 lůžek	8,79	11,46	3,06	3,90
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	34,05	35,53	17,89	20,22
Počet hospitalizovaných	5 713	38 776	2 790	14 208
Nemocniční letalita	73,7	82,4	34,5	49,3
Využití lůžek ve dnech	279,4	265,1	274,7	265,9
Průměrná ošetrovací doba	11,4	11,0	35,4	35,5
Prostoj lůžek ³⁾	1,7	2,5	9,9	8,1

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Nemocnice s poliklinikou Karviná-Ráj, p.o.

Nemocnice ve Frýdku-Místku, p.o.

Nemocnice s poliklinikou Nový Jičín, p.o.

Slezská nemocnice v Opavě, p.o.

Fakultní nemocnice s poliklinikou Ostrava

Vítkovická nemocnice a.s. Ostrava

Seznam OLÚ s plicním oddělením v kraji:

Léčebna TRN Žáry

Léčebna TRN Ježník

Sanatorium Jablunkov, OLÚ TRN

OLÚ Metylovice - Moravskoslezské sanatorium